

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

5 SEPTEMBRE 1962.

PROJET DE LOI

concernant l'abandon de famille.

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE (1)
PAR Mme VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a consacré deux séances à l'examen de ce projet.

En commençant le Ministre renvoie à l'exposé des motifs du projet de loi, déposé par son prédécesseur, M. Merchiers.

Ensuite il fait l'historique du projet et rappelle que, au cours de la législature précédente, deux propositions de loi furent déposées tendant à améliorer le régime des pensions alimentaires.

Ces deux propositions sont devenues caduques.

L'une de celles-ci fut déposée au Sénat par MM. Ronse et consorts (Doc. Sénat n° 123 — session 1954-1955) et se contentait d'aborder le problème uniquement sous l'angle pénal (art. 391bis du C. P.).

L'autre proposition avait été déposée sur le bureau de la Chambre par MM. Lahaye et consorts (Doc. Chambre n° 101 — session extr. 1954). Elle avait un double but : d'une part, elle modifiait l'article 391bis du code pénal et,

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Pierson.

A. — Membres : MM. Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Herbiet, Hermans, Lefère, Moyersoën, Robyns, Saint-Remy, Smedts. — Craeybeckx, Gruselin, Hossey, Mme Lambert, MM. Nazé, Pierson, Mme Prince, MM. Sebrechts, Terwagne, Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Jeunehomme, Vanderpoorten.

B. — Suppléants : MM. Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Paris, Servais. — Bohy, Mme Copée-Gerbinet, M. Dejardin, Mme Fontaine-Borguet, MM. Gillis. — Janssens.

Voir :

426 (1961-1962) : N° 1.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

5 SEPTEMBER 1962.

WETSONTWERP

op de verlating van familie.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1) UITGEBRACHT
DOOR Mevr. VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft aan het onderzoek van dit ontwerp twee vergaderingen gewijd.

Vooreerst verwijst de Minister naar de Memorie van Toelichting van het door zijn voorganger, de heer Merchiers, ingediende wetsontwerp.

Vervolgens schetst hij de antecedenten van het ontwerp en herinnert eraan dat er, tijdens de vorige legislatuur, twee wetsvoorstellen werden ingediend om het stelsel van de uitkeringen tot onderhoud te verbeteren.

Deze beide voorstellen zijn vervallen.

Eén daarvan werd ingediend bij de Senaat door de heren Ronse c.s. (Stuk n° 123, Senaat - zitting 1954-1955) en benaderde het probleem enkel uit strafrechtelijk oogpunt (artikel 391bis van het Strafwetboek).

Het ander voorstel werd bij de Kamer ingediend door de heren Lahaye c.s. (Stuk n° 101, Kamer - buitengewone zitting 1954). Het beoogde een dubbel doel : enerzijds bracht het een wijziging aan in artikel 391bis van het

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Pierson.

A. — Leden : de heren Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Herbiet, Hermans, Lefère, Moyersoën, Robyns, Saint-Remy, Smedts. — Craeybeckx, Gruselin, Hossey, Mevr. Lambert, de heren Nazé, Pierson, Mevr. Prince, de heren Sebrechts, Terwagne, Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — De heren Jeunehomme, Vanderpoorten.

B. — Plaatsvervangers : de heren Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Paris, Servais. — Bohy, Mevr. Copée-Gerbinet, de heer Dejardin, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Gillis. — Janssens.

Zie :

426 (1961-1962) : N° 1.

d'autre part, elle complétait les articles 214bis et 214c du Code Civil, ainsi que le n° 11 de l'article 3 du livre préliminaire du Code de Procédure civile.

A la demande du département, il fut décidé que les deux propositions seraient jointes et que la question serait discutée dans son ensemble devant la Commission de la Justice du Sénat. Mme Ciselet fut désignée comme rapporteur.

Ces deux propositions sont à nouveau devenues caduques à la suite de la dissolution de mars 1961.

Un projet de loi fut déposé par le gouvernement. Il répond aux préoccupations maintes fois exprimées tant par les milieux judiciaires que parlementaires et comprend trois articles.

Son article premier, alinéa premier, ne diffère que sur un point de l'alinéa premier de l'actuel article 391bis : il augmente le maximum de la peine d'emprisonnement prévu en le portant de deux à six mois.

L'alinéa deux du même article n'apporte pas de modifications profondes au texte actuel de l'article 391bis du Code pénal. Il s'agit d'une mise à jour.

En effet, l'article 391bis protège notamment l'obligation alimentaire entre l'adopté et l'adoptant, l'un envers l'autre — article 349 du Code civil.

Or, depuis la loi du 22 mars 1940, le dit article 349 est remplacé par l'article 351 du Code Civil, qui étend l'obligation réciproque aux descendants légitimes de l'adopté et qui dispose que dans certains cas la succession de l'adopté doit des aliments à l'adoptant.

Toutefois cette universalité ne pouvant être frappée pénalement, il n'était pas suffisant de remplacer uniquement le chiffre 349 par le chiffre 351.

C'est ce qui justifie le texte de l'alinéa deux.

En ce qui concerne l'alinéa trois du même article premier du projet en question, la modification qu'il apporte à l'alinéa trois de l'actuel article 391bis a pour but d'éviter une pratique courante de fraude à la loi.

Cette modification fait déduire le caractère volontaire de l'abstention d'acquitter les termes de la pension du fait que le débiteur de celle-ci étant en mesure de se procurer un travail rémunérateur s'abstient volontairement de le faire.

L'alinéa 4 de cet article premier du projet est nouveau.

Il a pour but de réprimer le fait pour un débiteur d'aliments de s'abstenir de remplir les formalités prévues par la législation sociale et de priver ainsi son conjoint ou ses enfants des avantages auxquels ils pouvaient prétendre.

Cette disposition se justifie par le fait que les avantages sociaux dont bénéficie l'époux demandeur sont pris en considération par le juge pour la fixation du montant de la pension ou du prélèvement.

Si le débiteur, par son inertie, diminue les ressources de son créancier, ressources qui ont été prises en considération pour la fixation de sa dette alimentaire, cela revient à dire que le montant intégral de la pension alimentaire n'est plus touché par le créancier au même titre que si le débiteur diminuait du même montant les versements qu'il effectue.

L'alinéa 5 instaure une récidive spéciale limitée dans le temps.

L'article deux du projet amende l'article 2 de la loi du 14 janvier 1928, modifié par la loi du 30 mai 1931 en

Strafwetboek, en anderzijds vulde het de artikelen 214bis en 214c van het Burgerlijk Wetboek aan, alsmede nummer 11 van artikel 3 van het boek ter inleiding van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging.

Op verzoek van het Departement werd er besloten de beide voorstellen samen te voegen en het probleem in zijn geheel te laten bespreken door de Senaatscommissie voor de Justitie. Als verslaggever werd Mevrouw Ciselet aangesteld.

Ook deze beide voorstellen zijn, ingevolge de ontbinding van maart 1961, vervallen.

Een wetsontwerp werd door de Regering opgesteld, dat beantwoordt aan de herhaaldelijk in gerechtelijke en parlementaire kringen geuite bekommernis. Het bevat drie artikelen.

Het eerste lid van het eerste artikel verschilt slechts op één punt van het eerste lid van het huidige artikel 391bis : het verhoogt de maximumduur van de gevangenisstraf van twee tot zes maanden.

Het tweede lid van hetzelfde artikel brengt geen grondige wijzigingen aan in de huidige tekst van artikel 391bis van het Strafwetboek. Het geldt slechts een aanpassing.

Inderdaad, artikel 391bis beschermt onder meer de verplichting tot onderhoud tussen het aangenomen kind en de aannemende persoon onderling — artikel 349 van het Burgerlijk Wetboek.

Welnu, ingevolge de wet van 22 maart 1940, is genoemd artikel 349 vervangen door artikel 351 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij de wederzijdse verplichting is uitgebreid tot de wettige afstammelingen van het aangenomen kind en is bepaald dat in sommige gevallen de nalatenschap van het aangenomen kind aan de aannemende persoon onderhoud verschuldigd is. Daar echter voor deze universaliteit geen straffen kunnen worden gesteld, volstond het niet het getal 349 gewoonweg door 351 te vervangen.

Dit geldt als verantwoording voor de tekst van het tweede lid.

Wat het derde lid van hetzelfde eerste artikel van het besproken ontwerp betreft, heeft de daarin aan het derde lid van het huidige artikel 391bis voorgestelde wijziging tot doel een courante praktijk van wetsontduiking te voorkomen.

Deze wijziging doet afleiden uit het feit dat de onderhoudsplichtige, terwijl hij in staat is zich een lonend werk te verschaffen, zich daarvan vrijwillig onthoudt, dat hij er zich vrijwillig van onthoudt de termijnen van de uitkering te kwijten.

Het vierde lid van dit eerste artikel van het ontwerp is nieuw.

Het wil het feit bespreken dat een onderhoudsplichtige zich onthoudt de door de sociale wetgeving voorgeschreven formaliteiten te vervullen en aldus zijn echtgenoot of zijn kinderen berooft van de voordelen waarop zij aanspraak konden maken.

Deze bepaling is verantwoord door het feit dat de rechter de sociale voordelen, die de eisende echtgenoot bekomt, in aanmerking heeft genomen voor de berekening van het bedrag van de uitkering tot onderhoud of van de voorafnemings.

Indien de onderhoudsplichtige door zijn inertie de inkomsten van zijn schuldeiser, welke voor het vaststellen van de onderhoudsschuld in aanmerking werden genomen, vermindert, komt dit erop neer dat de schuldeiser evenmin het volledig bedrag van de uitkering tot onderhoud ontvangt als had de schuldenaar zijn eigen uitkeringen met hetzelfde bedrag verminderd.

Het vijfde lid voert een bijzondere in de tijd beperkte herhaling in.

Bij artikel 2 van het ontwerp wordt een wijziging gebracht in artikel 2 van de wet van 14 januari 1928, zoals

rendant facultative la convocation du débiteur d'aliments devant le juge de paix, avant toute poursuite pénale.

Enfin, l'article trois du projet ne fait que mettre en concordance quant au taux de la peine, les articles 360bis et 391bis du Code Pénal.

En résumé, ce projet prévoit donc une augmentation sensible des peines et des mesures importantes pour mettre les débiteurs récalcitrants en échec. Il élargit le champ d'application de l'article 391bis du Code Pénal en ce qui concerne la pension alimentaire entre adoptants et adoptés.

Il est à noter cependant que le projet ne reprend pas une suggestion contenue dans les propositions de MM. Ronse et consorts. A savoir : de faire courir le délai de deux mois prévu à l'article 391bis du Code Pénal « à partir d'une décision judiciaire exécutoire nonobstant tout recours » et non seulement « à partir d'une décision judiciaire qui ne peut plus être frappée d'opposition ou d'appel ».

Une telle mesure serait de nature à décourager ceux qui veulent faire de la procédure pour échapper aussi longtemps que possible à l'exécution de l'obligation alimentaire ou à une condamnation éventuelle.

Un commissaire déclare qu'il approuve le projet; mais, il se demande s'il est suffisant pour protéger efficacement les créanciers de pensions alimentaires. D'une part, on n'obtient que trop rarement une condamnation pour abandon de famille et l'augmentation des peines n'y changera pas grand-chose. D'autre part, le projet ne prévoit rien contre les soi-disant indépendants, les « bricoleurs » qui abandonnent toute occupation régulière et salariée et s'adonnent à du travail clandestin.

Le Ministre répond que l'augmentation de la peine à six mois d'emprisonnement permettra au juge d'instruction de délivrer un mandat d'arrêt.

Au surplus, le nouveau texte de l'article premier met fin à une controverse jurisprudentielle relative à l'article 218 du Code Civil (délégation de salaires et produits de travail et de revenus de l'un des époux) — (voir Jean M. Michiels. De Verlating van familie in Belgisch en Frans recht... n^{rs} 72-74). Selon le texte actuel de l'article 391bis, en cas de condamnation à une pension alimentaire sur pied de l'article 218 du Code Civil, le délit n'existe que si le débiteur a volontairement soustrait aux effets de l'autorisation donnée par le juge « tout ou partie des revenus ». L'article n'était donc pas applicable lorsque le débiteur abandonnait son travail et se réfugiait dans une occupation clandestine.

Le nouveau texte stipule expressément « que les mêmes peines seront applicables à l'époux qui se sera volontairement soustrait, en tout ou en partie, aux effets de l'autorisation ». Il faut observer ici que la Cour de Cassation avait tracé la voie lorsqu'elle avait décidé dans son arrêt du 27 octobre 1952 (Pas. 1953 — 1 — 100) que le fait pour le débiteur d'une pension alimentaire fixée par décision de justice, de s'abstenir volontairement de se livrer à un travail lucratif, peut constituer l'abstention volontaire prévue par l'article 391bis du Code Pénal.

Le même commissaire persiste cependant à croire que l'exposé des motifs (p. 1, dernier alinéa) ne concorde pas avec le texte du 4e alinéa de l'article premier. L'exposé des motifs semble annoncer une réforme plus large que celle réalisée par la disposition visée.

het is gewijzigd bij de wet van 30 mei 1931, door de oproeping van de onderhoudsplichtige voor de vrederechter, vooraleer enige strafvordering wordt ingesteld, facultatief te maken.

Tenslotte zorgt artikel 3 van het ontwerp slechts voor de overeenstemming van de artikelen 360bis en 391bis van het Strafwetboek, wat het bedrag van de straffen betreft.

Kortom, dit ontwerp behelst een gevoelige verhoging van de straffen en belangrijke maatregelen om de weerspannige schuldenaars schaakmat te zetten en breidt het toepassingsveld uit van artikel 391bis van het Strafwetboek, betreffende de uitkering tot onderhoud tussen aannemende personen en aangenomen kinderen, uit.

Nochtans weze aangestipt, dat het ontwerp geen rekening houdt met de suggestie vervat in de voorstellen van de heren Ronse c.s., met name : de bij artikel 391bis van het Strafwetboek bepaalde termijn van twee maanden te laten lopen « vanaf een gerechtelijke uitspraak die, niet-tenstaande elk beroep, uitvoerbaar is » en niet enkel « vanaf een gerechtelijke uitspraak waartegen geen verzet of beroep meer openstaat ».

Een zulkdanige maatregel zou van aard zijn diegenen te ontmoedigen die hun toevlucht tot procedure willen nemen om zich zolang mogelijk aan de uitvoering van de verplichting tot onderhoud of aan een eventuele veroordeling te onttrekken.

Een lid verklaart dat hij het ontwerp goedkeurt; maar hij vraagt zich af of het volstaat om de eisers van de uitkeringen tot onderhoud doelmatig te beschermen. Enerzijds bekomt men maar al te zelden een veroordeling voor verlaten van familie, en de verzwarende van de straffen zal er niet veel aan veranderen. Anderzijds voorziet het ontwerp niets tegen de zogenaamde zelfstandigen, de « knutselaars », die iedere regelmatige en bezoldigde bezigheid staken en sluikarbeid gaan verrichten.

De Minister antwoordt dat de verzwarende van de straf tot zes maanden gevangenisstraf het de onderzoeksrechter mogelijk zal maken een aanhoudingsmandaat uit te vaardigen.

Bovendien wordt door de nieuwe tekst van het eerste artikel een einde gemaakt aan een twistpunt inzake rechtspraak betreffende artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek (overdracht van lonen, opbrengsten van de arbeid en inkomsten van één van de echtgenoten) — (zie Jean M. Michiels. De Verlating van familie in Belgisch en Frans recht - n^{rs} 72-74). Volgens de huidige tekst van artikel 391bis bestaat, in geval van veroordeling tot een uitkering tot onderhoud op grond van artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek, het misdrijf slechts indien de schuldenaar « de inkomsten geheel of gedeeltelijk » vrijwillig onttrekt aan de gevolgen van de machtiging die gegeven werd door de rechter.

Het artikel was dus niet toepasselijk wanneer de onderhoudsplichtige zijn werk verliet en sluikwerk ging verrichten. In de nieuwe tekst wordt uitdrukkelijk bepaald dat « dezelfde straffen van toepassing zijn op de echtgenoot die zich vrijwillig geheel of gedeeltelijk heeft onttrokken aan de uitwerking van de machtiging ». Het weze opgemerkt dat het Hof van Cassatie de weg had aangegeven toen het in zijn arrest van 27 oktober 1962 (Pas. 1953 - 1 - 100) had beslist dat indien een onderhoudsplichtige zich er vrijwillig van onthoudt een winstgevende arbeid te verrichten, zulks een vrijwillige onthouding kan uitmaken, zoals bepaald in artikel 391bis van het Strafwetboek.

Het Commissielid blijft nochtans de mening toegedaan dat de Memorie van Toelichting (blz. 1, laatste lid) niet overeenstemt met de tekst van het vierde lid van het eerste artikel. De Memorie van Toelichting schijnt een ruimere hervorming op het oog te hebben dan die welke bedoeld is bij de beoogde bepaling.

Un commissaire rappelle (article premier — alinéa 3) qu'en vertu de l'article 268 du Code Civil, tel qu'il a été modifié par la loi du 30 avril 1958, le Président du tribunal statuant en matière de mesures provisoires au cours de la procédure en divorce, peut exercer les mêmes pouvoirs d'autorisation de percevoir les revenus de l'autre époux, que ceux conférés au juge de paix par l'article 218 du Code Civil. Il y a donc lieu d'inclure à cet alinéa également l'article 268.

La Commission marque son accord.

Deux autres membres font encore observer que dans la pratique le nouveau texte rend la loi plus efficace en ce qui concerne les salariés et appointés qu'en ce qui concerne les autres catégories sociales, les professions libérales pouvant échapper plus aisément à l'application de la présente loi.

Un autre commissaire attire l'attention de la Commission sur l'inconvénient qui résulte des plaintes tardives du chef d'abandon de famille. Lorsqu'un long délai s'est écoulé depuis le jugement de pension alimentaire, des arriérés très importants peuvent être accumulés. En principe, les tribunaux devraient condamner même si le prévenu est dans l'impossibilité de résorber tous ses arriérés mais exécute cependant ses obligations actuelles et est disposé à exécuter ses obligations futures. Dans la pratique, les tribunaux remettent ces causes pour permettre aux prévenus d'apurer leurs obligations.

L'intervenant avait envisagé initialement de rencontrer les situations relevées ci-dessus par le dépôt d'un amendement à l'article 2 du présent projet de loi, tendant à fixer un délai pendant lequel le créancier d'aliments devrait introduire sa plainte.

La fixation d'un tel délai aurait toutefois pu avoir pour conséquence de provoquer une avalanche de plaintes, les créanciers d'aliments voulant en tout état de cause sauvegarder leurs droits.

D'autre part, il faut éviter aussi de créer l'impression qu'en se soustrayant pendant un certain temps à ses obligations, un débiteur d'aliments pourrait bénéficier d'une prescription de fait.

Tout compte fait, le membre a cru devoir abandonner l'idée de la fixation d'un délai pour l'introduction des plaintes visées ci-dessus et estime pouvoir se rallier à la pratique actuelle qui laisse au juge le soin d'apprécier, dans chaque cas, si la prévention est ou non établie en tenant compte des circonstances spéciales de la cause.

Le Ministre appuie cette manière de voir.

La Commission aborde ensuite l'examen des articles.

Article premier.

Premier alinéa : adopté. Les peines sont portées de 8 jours à six mois, au lieu de 8 jours à deux mois. Il s'agit d'une mesure sans nul doute *salutaire*. Elle permettra la détention préventive.

Un commissaire fait remarquer qu'il suffirait de supprimer le mot : « volontairement ». De cette façon, celui qui ne paie pas doit prouver, s'il veut échapper à une condamnation, qu'il cherche du travail sans en trouver. Mais une telle modification renverserait le fardeau de la preuve, ce qui serait contraire aux principes de notre procédure pénale.

Le Ministre répond qu'il ne pourrait admettre que le fardeau de la preuve soit renversé, en cette matière.

Een Commissielid herinnert eraan (eerste artikel, derde lid) dat, krachtens artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dit gewijzigd is bij de wet van 30 april 1958, de voorzitter van de rechtbank — uitspraak doende inzake voorlopige maatregelen tijdens de echtscheidingsprocedure — gebruik kan maken van dezelfde bevoegdheid als die welke door artikel 218 aan de vrederechter is toegekend, om machtiging te verlenen tot het innen van de inkomsten van de andere echtgenoot. In dit lid dient dus ook artikel 268 te worden opgenomen.

De Commissie gaat hiermede akkoord.

Twee andere leden betogen nog dat de nieuwe tekst van de wet in de praktijk doelmatiger zal zijn voor de loon- en weddetrekkenden dan voor de andere sociale categorieën, daar al de vrije beroepen aan de toepassing van deze wet ontsnappen.

Een ander Commissielid vestigt de aandacht van de Commissie op het uit het laattijdig indienen van klachten wegens verlaten van familie voortvloeiende bezwaar. Wanneer er een lange termijn verlopen is sedert de veroordeling tot betaling van een uitkering tot onderhoud, kunnen zeer belangrijke achterstallen verschuldigd zijn. In principe zouden de rechtbanken een veroordeling moeten uitspreken, zelfs indien de beklaagde in de onmogelijkheid verkeert al de achterstallen aan te zuiveren, doch zijn huidige verplichtingen naleeft en ertoe bereid is zijn toekomstige verplichtingen na te komen. In de praktijk stellen de rechtbanken zulke rechtsgedingen uit, opdat de beklaagden zich van al hun verplichtingen zouden kunnen kwijten.

De interveniënt had zich aanvankelijk voorgenomen de hogeraangehaalde toestanden te verhelpen door de indiening van een amendement op artikel 2 van het onderhavige wetsontwerp en strekkende tot vaststelling van een termijn binnen welke de eiser van een uitkering tot onderhoud zijn klacht zou moeten indienen.

De vaststelling van een dergelijke termijn had evenwel aanleiding kunnen geven tot een massa van klachten, daar de schuldeisers inzake uitkering tot onderhoud in elk geval hun rechten zouden willen vrijwaren.

Anderzijds mag ook de indruk niet worden verwekt dat de onderhoudsplichtige, door zich voor enkele tijd aan zijn verplichtingen te onttrekken, een feitelijke verjaring zou kunnen genieten.

Per slot van rekening en bij nadere overweging heeft het lid gemeend het idee te moeten prijsgeven, bestaande in de vaststelling van een termijn voor de indiening van de hogerbetoelde klachten, en heeft hij geoordeeld zich te kunnen aansluiten bij de thans geldende praktijk, waarbij, in ieder geval, aan de rechter de zorg wordt overgelaten te oordelen of de aanklacht al dan niet gegrond is, met inachtneming van de bijzondere omstandigheden van het geding.

De Minister steunt deze zienswijze.

De Commissie gaat vervolgens over tot de bespreking van de artikelen.

Eerste artikel.

Eerste lid : aangenomen. De straffen worden van 8 dagen tot zes maanden in plaats van 8 dagen tot twee maanden gebracht. Dit is beslist een *heilzame* maatregel, waardoor de voorlopige aanhouding mogelijk wordt gemaakt.

Een lid merkt op dat kon worden volstaan met het weglaten van het woord « vrijwillig ». Wil degene, die niet betaalt, geen veroordeling oplopen, dan is hij op deze wijze verplicht het bewijs te leveren dat hij wel werk zoekt, maar er geen vindt. Een dergelijke wijziging zou echter de bewijstlast omverwerpen, wat strijdig is met de principes van onze strafrechtspleging.

De Minister antwoordt dat hij het omverwerpen van de bewijstlast niet kan aanvaarden.

Deuxième alinéa : adopté. Cet alinéa étend l'application de la loi à l'article 351 du Code Civil (l'article 349 étant abrogé par la loi du 22 mars 1940) en ce qui concerne les obligations entre l'adoptant, l'adopté et les descendants légitimes de ce dernier.

Il est à noter que la jurisprudence sanctionne également le défaut d'exécution de l'obligation alimentaire ordonnée par le Président du Tribunal en vertu de l'article 221 du Code Civil.

Troisième alinéa : adopté. Il y a lieu d'inclure dans cet alinéa la mention de l'article 268 du Code Civil.

Un membre propose d'ajouter à l'alinéa ce qui suit :

« ...ou qui aura négligé de se procurer un travail rémunérateur. »

Cet amendement viserait les indépendants, les titulaires de professions libérales, les artisans qui se rendraient volontairement insolvable.

Le Ministre ne peut accepter cette proposition, qui élargirait outre mesure le champ d'application de la loi.

Un autre commissaire fait observer que ce 3e alinéa règle un cas bien précis : la délégation de salaire et revenus prévue à l'article 218 du Code Civil. Le fait de quitter un emploi salarié est un critère objectif. Ce critère objectif n'existe pas pour les autres catégories sociales. Pour ces derniers cas, il s'agit de s'en remettre à l'appréciation des magistrats. A l'alinéa premier, ce sont les tribunaux qui apprécieront si le débiteur « sera volontairement demeuré plus de deux mois sans acquitter les termes de la pension alimentaire ». La Commission marque son accord.

Quatrième alinéa : adopté, moyennant la mention de l'article 268 du Code Civil après celle de l'article 218.

Cinquième alinéa : adopté. Cet alinéa instaure une récidive spéciale limitée dans le temps.

L'article est adopté à l'unanimité.

Art. 2.

L'article 2 est adopté. La Commission décide de maintenir la procédure devant le juge de paix.

La Commission maintient également le texte « Toute personne intéressée... » (par exemple : le codébiteur).

Sur proposition d'un commissaire, le 1er alinéa est scindé en deux parties, la première phrase se terminant par les mots : « ...ou du ministère public. », la seconde phrase enchaînant : « La convocation est faite au moyen d'une lettre recommandée, etc. ».

La Commission marque son accord.

Art. 3.

L'article 3 est adopté.

Le projet de loi tel qu'il est modifié est adopté à l'unanimité, ainsi que le présent rapport.

Le Rapporteur,

J. VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.

Le Président,
M. A. PIERSON.

Tweede lid : aangenomen. Door het bepaalde in dit lid wordt de wet van toepassing verklaard op artikel 351 van het Burgerlijk Wetboek (artikel 349 is immers opgeheven bij de wet van 22 maart 1940) met betrekking tot de verplichtingen tussen de aannemende persoon, het aangenomen kind en diens wettige afstammelingen.

Op te merken valt dat de rechtspraak eveneens voorziet in bestraffing van het niet naleven van de verplichting tot uitkering, door de voorzitter van de rechtbank krachtens artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek opgelegd.

Derde lid : aangenomen. In dit lid dient artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek te worden opgenomen.

Een lid stelt voor aan de tekst toe te voegen wat volgt :

« ... of die heeft nagelaten zich bezoldigde arbeid te verschaffen ».

Dit amendement zou doelen op zelfstandige arbeiders, personen met een vrij beroep en ambachtslui die opzettelijk insolvent worden.

De Minister acht dit voorstel, waardoor het toepassingsgebied van de wet veel te ruim zou worden gemaakt, onaanvaardbaar.

Een ander lid merkt op dat bij dit derde lid een zeer precies geval wordt geregeld : de bij artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde machtiging om lonen en inkomsten te ontvangen. Het opgeven van een bezoldigde betrekking is een objectief criterium. Deze objectieve maatstaf bestaat niet voor de andere maatschappelijke klassen. Wat deze laatste betreft, moet men zich verlaten op het oordeel van de magistraten. Luidens het eerste lid komt het de rechtbanken toe uit te maken of de onderhoudsplichtige « meer dan twee maanden vrijwillig in gebreke is gebleven de termijnen van de uitkering tot onderhoud te kwijten ».

De Commissie verklaart zich hiermee akkoord.

Vierde lid : Aangenomen, mits vermelding van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek na artikel 218.

Vijfde lid : Aangenomen. Dit lid stelt een bijzondere recidive in, die beperkt is in de tijd.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2.

Aangenomen. De Commissie beslist de procedure voor de vrederechter te handhaven.

De Commissie behoudt ook de tekst « Belanghebbenden... » (bij voorbeeld de medeonderhoudsplichtige).

Op voorstel van een lid wordt het eerste lid in twee delen gesplitst, waarvan het eerste eindigt met de woorden : « ...of van het openbaar ministerie ». De tweede volzin sluit daarbij volgenderwijze aan : « De oproeping geschiedt door middel van een aangetekende brief, enz... ».

De Commissie is het hiermede eens.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 3.

Artikel 3 wordt aangenomen.

Het wetsontwerp, zoals gewijzigd, alsmede onderhavig verslag worden eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,

J. VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.

De Voorzitter,
M. A. PIERSON.

AMENDEMENTS

ADOPTES PAR LA COMMISSION

Article premier.

Au 4e alinéa, 4e ligne, et au 5e alinéa, 4e ligne, les mots : « ... de l'article 218 ... » sont remplacés chaque fois par les mots : « des articles 218 et 268 ».

Art. 2.

Le 1er alinéa est modifié comme suit :

« Lorsqu'une personne est demeurée plus de deux mois sans satisfaire à une des obligations dont l'inexécution est sanctionnée par l'article 391bis du Code pénal, elle pourra être appelée devant le juge de paix à la requête de toute personne intéressée ou du ministère public. *La convocation est faite* au moyen d'une lettre recommandée signée et adressée par le greffier avec accusé de réception. »

AMENDEMENTEN

AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Eerste artikel.

In het 4de lid, 3de regel, en in het 5de lid, 4de regel, worden de woorden « artikel 218 » telkens vervangen door de woorden : « artikelen 218 en 268 ».

Art. 2.

Het eerste lid wordt gewijzigd als volgt :

« Wanneer een persoon meer dan twee maanden in gebreke is gebleven te voldoen aan een van de verplichtingen op de niet-naleving waarvan door artikel 391bis van het Strafwetboek straf is gesteld, kan hij vóór de vrede-rechter worden opgeroepen op het verzoek van belanghebbenden of van het openbaar ministerie. *De oproeping geschiedt* door middel van een aangetekende brief, door de griffier getekend en toegezonden met een bericht van ontvangst. »